

บทคัดย่อ

ชุดโครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์ผลการศึกษาด้านห่วงโซ่อุปทาน ห่วงโซ่คุณค่า การตลาด และการบริหารจัดการองค์กรของกิจการเพื่อสังคมในรูปแบบองค์กรจัดการจุดหมายปลายทาง 2) เสนอแนวทางการในพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนประเทศไทยสู่การเป็นกิจการเพื่อสังคมในรูปแบบองค์กรจัดการจุดหมายปลายทาง และ 3) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการพัฒนาองค์กรกิจการเพื่อสังคมการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทยในรูปแบบองค์กรจัดการจุดหมายปลายทาง ดำเนินการวิจัยในพื้นที่กรณีศึกษา 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่เครือข่าย Thai LocalistA และพื้นที่มูลนิธิเครือข่ายอันดามันเหนือ แบ่งเป็นโครงการย่อย 3 โครงการ ใช้การวิจัยแบบผสมผสานผ่านการสังเคราะห์ผลการวิจัยจากโครงการย่อย และการระดมสมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการศึกษาพบข้อมูลอุปทานการท่องเที่ยว 5 ด้านได้แก่ การขนส่ง อาหาร กิจกรรมท่องเที่ยว ที่พัก และของที่ระลึก มีกลยุทธ์ในการบริหารห่วงโซ่อุปทานแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ ในส่วนกลยุทธ์ห่วงโซ่คุณค่าเน้นกิจกรรมที่มีเป้าหมายในการสร้างผลกระทบเชิงบวกในห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวโดยชุมชน ข้อมูลการตลาดพบว่า Thai LocalistA แม่ฮ่องสอนวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์เป็นวิถีชีวิตชาวดอย ส่วนมูลนิธิเครือข่ายอันดามันเหนือที่วางตำแหน่งผลิตภัณฑ์เป็นองค์กรที่น่าเชื่อถือ ด้านนักท่องเที่ยวพบว่า เป็นกลุ่มที่เข้ามาเรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่นมากที่สุด แนวทางการดำเนินการตลาดนั้นควรเริ่มจากกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม และออกแบบส่วนประสมทางการตลาดและกระบวนการสื่อสารการตลาดที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่ตั้งไว้ ควรมีพันธมิตรที่ดี สื่อสารข้อมูลที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และวางแผนรับมือปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลา ด้านรูปแบบการบริหารจัดการที่พบว่า การบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการประสานความร่วมมือประยุกต์เป็นรูปแบบการบริหารจัดการกิจการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยมากที่สุด ควรใช้ประโยชน์หน่วยงานที่มีอยู่แล้วในประเทศ และผสมผสานกับแนวคิดของต่างประเทศจัดตั้งเป็นคณะกรรมการประสานความร่วมมือ แนวทางการพัฒนาองค์กรกิจการเพื่อสังคมการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทยมี 11 ประเด็น และมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 5 ประเด็น คือ 1) ด้านข้อกฎหมาย 2) ด้านการประกอบธุรกิจของคนรุ่นใหม่ 3) ด้านโครงสร้างและระดับขององค์กรจัดการจุดหมาย 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5) ด้านการงานพัฒนาและงานอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this research project are to: 1) synthesize the results of supply chain and value chain studies, marketing, and organization management information 2) propose guidelines for developing community-based tourism to become a social enterprise in the form of destination management organization, and 3) propose policy recommendations for the development of community-based tourism enterprise in the form of destination management organization. This research investigates 2 case studies: Thai LocalistA and North Andaman Network Foundation. It is divided into 3 sub-projects using mixed method research: synthesizing the results from the sub-projects and brainstorming by stakeholders.

The results of the study revealed the five aspects of tourism supply chain including transportation, food, tourist activities, accommodation and souvenirs. There are different supply chain management strategies depending on the context of the area. As for the value chain strategy, focus on activities with the goal of creating a positive impact in the community tourism supply chain. Marketing data show that Thai LocalistA position itself as around the local lifestyle. As for the North Andaman Network Foundation, the product positioning is a credible organization. As for tourist behavior, it is found that the most tourist groups come to learn about local life and culture. The market operation should start by determining the right target group, then design marketing mix and marketing communication processes that are in line with the target group. There should be good partnership and the information should be communicated in the same direction. Also, there should be a plan to adapt to changes that may occur all the time. Regarding the management, it was found that Management in the form of public private participation committee is most suitable for the Thai context. The organization structure should base on the existing organizations in the country integrating with the concept from foreign countries to establish the committee. There are 11 issues in the development of social enterprise tourism organization in Thailand and there are 5 policy suggestions which are 1) legal aspects 2) business operations of the new generation 3) the structure and level of the destination management organization 4) Marketing promotion and 5) Development and conservation of tourism resources.